

Parlamentul României

EXPUNERE DE MOTIVE

Egalitatea între femei și bărbați reprezintă un principiu fundamental al Uniunii Europene, recunoscut de *Tratatul privind Uniunea Europeană* și de *Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene*, precum și un drept fundamental și o valoare pe care România s-a angajat să le respecte și să le aplice drept condiție necesară pentru realizarea obiectivelor europene și naționale de creștere economică, de ocupare a forței de muncă și de coeziune socială.

De asemenea, sunt în vigoare o serie întreagă de tratate și convenții internaționale în domeniul drepturilor omului și drepturilor femeii la care România este parte, recunoscându-și atașamentul și obligându-se astfel să respecte, să aplice și să garanteze aceste drepturi și valori universale. Astfel, România este semnatară a *Convenției ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeii (CEDAW)*, sens în care trebuie să întocmească rapoarte periodice privind progresele și măsurile propuse pentru eliminarea discriminării împotriva femeii.

Atât în plan internațional cât și comunitar, problematica egalității de gen și a eliminării discriminării femeii reprezintă componente și preocupări extrem de actuale și complexe, cu implicații profunde în toate sferele de activitate.

Egalitatea de șanse între femei și bărbați, precum și corolarul acesteia, refuzul discriminării reprezintă o miză democratică, pentru că sunt strâns legate de respectarea drepturilor omului, o miză economică, fiind un factor de creștere și modernitate, precum și o miză socială, prin gestionarea societății de către femei și bărbați, în acord cu valorile respect, demnitate și responsabilitate. O corectă reprezentare a femeilor la nivel de conducere și de decizie, în plan politic, economic și social reprezintă o condiție esențială pentru ca Europa, și implicit, statele membre să progreseze.

România a făcut eforturi pentru a îndeplini angajamentele internaționale și comunitare în acest domeniu și pentru a crea cadrul legislativ și instituțional, precum și

mecanismele în domeniul nediscriminării și al egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați, concretizate, în principal, prin:

- * integrarea dimensiunii de gen în legislație;
- * adoptarea Legii nr.202/2002 privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- * înființarea Agenției Naționale pentru Egalitatea de Șanse pentru Femei și Bărbați (ANES);
- * asigurarea funcționalității comisiei naționale, precum și a comisiilor județene și a municipiului București privind egalitatea de șanse între femei și bărbați;
- * adoptarea *Strategiei naționale* și a *Planului general de acțiuni pentru implementarea Strategiei naționale pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați*;
- * înființarea, în anul 2003, atât la Senat cât și la Camera Deputaților, a unor comisii permanente cu acest domeniu de activitate.

Ulterior, la recomandarea Comisiei Europene, pentru a se putea asigura funcționalitatea și eficientizarea ANES, Legea nr. 202/2002 a suferit numeroase îmbunătățiri, din inițiativa ANES, precum și a parlamentarilor membri ai *Comisiei pentru egalitatea de șanse pentru femei și bărbați din Camera Deputaților*, având ca obiect:

- * extinderea cadrului legislativ;
- * armonizarea cu legislația comunitară;
- * eliminarea paralelismelor instituționale;
- * punerea la dispoziția ANES a unor mecanisme și instrumente de lucru adecvate și puternice.

De asemenea, România a transpus în legislația națională directivele europene care vizează aspecte precum:

- * aplicarea principiului egalității de tratament între bărbați și femei în ceea ce privește accesul la încadrarea în muncă, la formarea și la promovarea profesională, precum și condițiile de muncă;
- * aplicarea principiului egalității de tratament în domeniul securității sociale;
- * plata egală pentru muncă de valoare egală;
- * protecția maternității, promovarea îmbunătățirii securității și a sănătății la locul de muncă în cazul lucrătoarelor gravide, care au născut de curând sau care alăptează;
- * concediul parental;
- * concediul pentru creșterea copilului;
- * sarcina probei în cazurile de discriminare pe motive de sex;
- * egalitatea de tratament privind accesul la bunuri și servicii și furnizarea de bunuri și servicii.

Deși a făcut progrese semnificative în domeniu, datorate, în principal, legislației antidiscriminare și integrării dimensiunii de gen în cadrul reglementărilor naționale, acestea fiind armonizate cu legislația comunitară, în România se manifestă numeroase inegalități și cazuri de discriminare, această situație fiind în multe domenii mai gravă decât cea din alte state europene; experiența acestora a demonstrat că progresele în domeniul egalității de șanse dintre femei și bărbați sunt posibile doar prin colaborarea dintre responsabilii politici, comunitățile locale, mass media și societatea civilă.

Astfel:

- * nu există suficiente date statistice cu privire la politicile în domeniul egalității de gen pentru a se putea realiza serii de indicatori statistici coerenți și comparabili în timp;
- * legislația în domeniul egalității de gen nu este suficient de bine cunoscută la nivelul publicului larg și de către angajatorii publici și/sau privați, ceea ce conduce la discriminare de gen și la abuzuri pe piața muncii;
- * se manifestă discriminare împotriva femeii prin perpetuarea stereotipuri de gen;
- * se manifestă discriminare bazată pe criteriul de vârstă și gen în cazul femeilor mai în vârstă care se află în căutarea unui loc de muncă;
- * se manifestă discriminarea împotriva femeii prin hărțuire, inclusiv hărțuire morală;
- * se manifestă toleranță față de discriminare;
- * procedura sesizării/reclamației nu este suficient de cunoscută iar dovedirea faptei de discriminare este foarte greu de demonstrat fără existența unor măsuri de protecție pentru persoanele care depun mărturie în cazul cercetării;
- * lipsesc politicile publice și programele în domeniu;
- * alocările de resurse financiare nu țin cont de dimensiunea de gen;
- * nu există măsuri de armonizare a vieții profesionale cu viața de familie, respectiv servicii pentru îngrijirea copiilor, în special sub trei ani, sau nu sunt practicate programe de lucru individualizate, ceea ce constituie un obstacol pentru femeile care doresc să intre pe piața muncii;
- * persistă percepția și stereotipurile privind superioritatea masculină și rolurile tradiționale ale femeilor și bărbaților, conform modelului cultural românesc;
- * continuă segregarea profesională a femeilor, existând modele de ocupare diferențiate pe sexe care conduc la disparități între venituri;
- * femeile sunt subreprezentate în funcții politice și de decizie;
- * se manifestă disparități între femei și bărbați, în defavoarea femeilor la nivelul pieței muncii, a vieții sociale, politice și culturale.

În principal, aceste constatări sunt consecința absenței continuității instituționale în domeniul nondiscriminării și egalității de șanse între femei și bărbați, a lipsei unor măsuri de promovare a legislației specifice, a absenței politicilor publice în domeniu, precum și a faptului că nu a existat capacitate instituțională pentru aplicarea Legii nr.202/2002 privind

egalitatea de șanse între femei și bărbați, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Este bine cunoscut faptul că deși Legea nr.202 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați a intrat în vigoare în anul 2002, instituția cu atribuții în domeniu - Agenția pentru Egalitatea de Șanse între Femei și Bărbați (A.N.E.S.), în subordonarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, a început să funcționeze abia la 1 aprilie 2005, ulterior aceasta fiind supusă, în mod sistematic, reorganizării, restructurării, reducerii de personal, la nivel național și în profil teritorial. Finalmente, A.N.E.S. a fost desființată, atribuțiile și funcțiile acesteia fiind preluate de la data de 1 iulie 2010 de către Direcția pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, în conformitate cu prevederile OUG nr. 68/2010 privind unele măsuri de reorganizare a Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale și a activității instituțiilor aflate în subordinea, coordonarea sau sub autoritatea sa.

Potrivit acestor prevederi, continuatorul de drept al atribuțiilor, funcțiilor și activității ANES este Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice prin Direcția pentru egalitatea de șanse între femei și bărbați aflată în structura sa, noile atribuții ale acestuia limitându-se, însă, conform prevederilor HG nr. 728/ 21 iulie 2010 pentru modificarea și completarea HG nr. 11/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale, doar la:

- * elaborarea politicilor și a planului național de acțiune a guvernului în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați și coordonarea acestora;
- * primirea de reclamații/plângeri privind încălcarea dispozițiilor normative, referitor la principiul egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați și al nediscriminării de gen și transmiterea acestora către instituțiile competente în vederea soluționării și aplicării sancțiunii ;
- * avizarea proiectelor de acte normative în vederea integrării și respectării principiului egalității de șanse și de tratament între femei și bărbați;
- * coordonarea și conducerea Comisiei naționale în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați (CONES).

Această modificare legislativă a făcut ca punerea în aplicare a dispozițiilor art. 22 și 23 din Capitolul IV Egalitatea de șanse între femei și bărbați în ceea ce privește participarea la luarea deciziei din Legea nr. 202/2002 să nu poate fi monitorizată, evaluată, eventual sancționată, în absența unui organism care să aibă aceste atribuții. În același timp, prin renunțarea la toate celelalte funcții și atribuții pe care le avea ANES, domeniul egalității de șanse între femei și bărbați a fost afectat, în principal, cu privire la:

- * funcția de strategie, de reprezentare și de autoritate de stat în domeniu;
- * atribuția de coordonare a strategiei în domeniu;
- * urmărirea aplicării și respectării prevederilor tratatelor și convențiilor internaționale la care România este parte, întocmirea rapoartelor periodice la acestea în vederea evaluării progreselor în aplicarea documentelor juridice internaționale (raportul

periodic nu a fost întocmit și depus la CEDAW pentru luna februarie 2011, așa cum era convenit);

- * elaborarea, implementarea de proiecte și programe cu finanțare europeană, odată cu desființarea ANES pierzându-se finanțări foarte importante la proiectele pe care aceasta le derula având ca parteneri organizații neguvernamentale;

- * experiența și expertiza ANES, care a desfășurat un adevărat pionierat în domeniu;

- * elaborarea de rapoarte, studii, prognoze independente privind aplicarea principiului egalității de șanse în toate domeniile de activitate;

- * sprijinirea formării funcționarilor publici din instituțiile și organismele publice în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați.

Pe de altă parte, activitatea de egalitate de șanse între femei și bărbați vizează întreaga sferă a vieții publice, nu numai piața muncii, și implică integrarea dimensiunii de gen în legislație, politicile și programele publice din toate domeniile și la toate nivelele.

Or, din acest punct de vedere, reducerea întregii activități în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați la activitatea unei direcții din cadrul Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice face ca relațiile de colaborare cu alte autorități și instituții publice centrale și locale, precum și cu organizațiile guvernamentale să nu existe sau să se desfășoare anevoios, deciziile să nu mai poată fi luate operativ iar procedurile să devină greoaie, ca urmare a unei birocratii inerente într-o astfel de construcție instituțională.

De menționat este faptul că desființarea ANES a avut loc fără a se avea în vedere că, anterior, fuseseră aduse legii o serie de îmbunătățiri menite să asigure creșterea capacității instituționale și de decizie a instituției A.N.E.S., în conformitate cu recomandările Comisiei Europene formulate în Raportul de țară din anul 2005, cu privire la aplicarea politicilor de gen la nivel național și la stabilirea de atribuții specifice și sarcini concrete în exercitarea funcțiilor sale, distincte față de ale altor autorități și instituții.

Ca urmare, chiar și micile progrese înregistrate în domeniu s-au diluat iar problematica egalității de șanse între femei și bărbați a dispărut de pe agenda publică. De aceea, se impune readucerea în planul instituțional din România a unui organism independent de promovare a principiului egalității de șanse și de tratament între bărbați și femei, având rol de implementare a Legii privind egalitatea de șanse și de tratament între femei și bărbați și de monitorizare a aplicării prevederilor legislației naționale armonizate cu *aquis*-ul comunitar în acest domeniu, așa cum, de altfel, a fost prevăzut la Capitolul 13 - Politica socială și de ocupare a forței de muncă, punctul 3 Egalitate de tratament pentru bărbați și femei, din *Documentul de poziție al României pe 2001 pentru aderarea României la Uniunea Europeană*, și care să exercite și atribuții de strategie, coordonare, control, de reprezentare și colaborare cu celelalte autorități publice cu privire la aplicarea legii, precum și cu organizațiile și organismele europene și internaționale.

Practica europeană demonstrează că în statele unde funcționează instituții autonome și independente în domeniul egalității de șanse între femei și bărbați, progresele sunt mai

accentuate și vizibile. Astfel, țările scandinave au un avans considerabil față de statele europene în ceea ce privește egalitatea de șanse și de tratament, reprezentarea femeii, armonizarea vieții profesionale cu viața de familie. Franța are o îndelungată experiență în materie, o legislație bogată cu privire la egalitatea profesională între femei și bărbați, creșterea reprezentării femeilor la nivel de decizie, paritatea în politică și mandate electivă, precum și instituții specializate în domeniul nondiscriminării și egalității de șanse între femei și bărbați. În Spania și Belgia funcționează un sistem instituțional în domeniu la nivel național și regional. Austria are o foarte bună experiență în construirea bugetului din perspectivă de gen, fiind considerată etalon în acest sens.

La nivelul Uniunii Europene funcționează Institutul European pentru Egalitatea de gen ca un organism specializat care acordă asistență instituțiilor europene și statelor membre pentru integrarea principiului egalității de șanse în politicile lor și pentru combaterea discriminării de gen, precum și expertiza necesară pentru elaborarea unor măsuri care să favorizeze egalitatea de șanse între femei și bărbați pe întreg teritoriul UE.

Din cele prezentate, este mai mult decât evident că, în aceste condiții, marcate de absența unui organism independent și autonom de implementare a legii, scopul Legii nr. 202/2002 nu mai poate fi atins, respectiv eliminarea tuturor formelor de discriminare bazate pe apartenența de gen, în toate sferile vieții publice din România și realizarea egalității de șanse între femei și bărbați.

Față de cele mai sus menționate, având în vedere complexitatea problematicii egalității de șanse și de tratament, evoluția societății românești, modificările de ordin legislativ și instituțional intervenite, necesitatea de coordonare a strategiei în domeniu, de monitorizare și evaluare a progreselor obținute, precum și ținând cont de angajamentele asumate în domeniu de România, se impune o nouă intervenție de ordin legislativ, care să aducă la zi prevederile Legii nr.202/2002 privind egalitatea de șanse între femei și bărbați, în sensul asigurării funcționalității și eficienței legii, concomitent cu reclădirea unei structuri instituționale responsabile cu implementarea și aplicarea legii, precum și cu asigurarea unor mecanisme instituționale adecvate, astfel încât să facă posibile eliminarea tuturor formelor de discriminare de gen, în toate sferile vieții publice din România, precum și realizarea *de facto* a egalității de șanse între femei și bărbați.

INIȚIATORI:

DEPUTAT PSD ANA BIRCHALL

SENATOR PSD GABRIELA CREȚU

dep PNL VARGO VARIK

DRAGHIȚĂ SONIA dep PSD

SENATOR PSD GABRIELA FIREA

DEPUTAT PSD NINEZ PEIA

DEPUTAT PSD POBĂȘCĂ GABRIELA

DEPUTAT PSD IONEL ARSENE

DEPUTAT PSD VAHLE DANIEL SUCIU

Deputat PSD Babus Radu

DEPUTAT PSD DANIEL FLOREA

Deputat PSD ANDRIAN SOLOMON

Deputat PSD DOBRE MIRCEA

Deputat PSD TILHA ȘTEF

Deputat PSD COSMA IULIA-ALEXANDRA

Deputat PSD ȘTEFAN CĂLĂBĂȘ

DEPUTAT PSD ZGONEA VALERIU

Deputat PC DOGOLAN CIACĂ

Deputat PC MOLDOVAN ȘTEF

Deputat PC NEGRU CORNELIU

Deputat PC DINU GĂURESCU

Deputat PC HURAN CĂTIN - CĂTIN

Deputat PC IONESCU AURELIU

Deputat PC DRĂGUSANU CĂTĂLIN

DEPUTAT PC TÂMBULESCU CUMPUȚĂ ANDREI

DEPUTAT PC OVILIU PAȘCĂ

INIȚIATORI:

SENATOR PSD

DEPUTAT PSD ANA BIRCHALL

SENATOR PSD GABRIELA CREȚU

deputat PNL VARGO VARGA

DRĂGHÎȚĂ SONIA deputat PSD

SENATOR PSD GABRIELA FIREA

DEPUTAT PSD NINEZ PEIA

DEPUTAT PSD POBĂȘCĂ GABRIELA

DEPUTAT PSD IONEL ARSENE

DEPUTAT PSD VAHLE DANIEL

Deputat PSD Babus Radu

DEPUTAT PSD DANIEL FLOREA

Deputat PSD ADRIAN SOLOMON

Deputat PSD DOBRE MIRCEA

Deputat PSD TÂMBULEA ȘTEFAN

Deputat PSD COSMA IULIA-ALEXANDRA

Deputat PSD ȘTEFAN CĂLĂBROȘ

DEPUTAT PSD ZGONEA VALERIU

Deputat PC DOGOLAN CĂCĂ

Deputat PC MOLDOVAN ȘTEFAN

Deputat PC NEGRU CORNELIU

Deputat PC DINU GĂURESCU

Deputat PC HURAN CĂTIN - CĂTIN

Deputat PC JONESCU AURELIU

Deputat PC DRĂGUSANU CĂTĂLIN

DEPUTAT PC TÂMBULESCU CĂMILIA

DEPUTAT PC OVILIU PAȘCĂ

Remerikei Gukem PSD

FOVANA PLUMB PSD

IACOBAN SORIN AURELIU PSD

POCORA CRISTINA - ANCUȚA PNL

Dolimerechi Ancher

CASUIN XIECULA PSD

INTOTERO NATALIA-ELENA

PROREA DAMIAN PSD

NISTOR LAURENTIU PSD

GAINA MIHAILA PSD

lordachu Florin PSD

EUGEN BAZZARU PSD

Ochi Ion PSD

FLORIN BUICU PSD

DRĂGHICI MIRCEA GHEORGHE PSD

HREBENCIAC VIOROL PSD

POP GEORGIAN PSD

NASSAR RODICA PSD

JUVA MIRCEA PSD

REMLIS CERNEA

TRAIAN ROBIN

SAVA AHOREI

IANE OVIDIU-CRISTIAN PSD

CORINTEA VICTOR FLORIN PSD

Nicula Vasile Copu PSD

PONTA VICTOR PSD

Kes

Sub

Iacob

C.P.

Valmy

Seep

Officer

Dr. Popu

Marin

X. Mars

Pop

Tracy

A

Pop

VIP

Ionuț-Cristian Săvoiu	- A Săvoiu
AAJCALITEI CONSTANTIN	PSD Căderolea
NICHITA' CRISTINA	PSD <i>[Signature]</i>
SILISTRU ADINA	PSD <i>[Signature]</i>
MOOR NICOLAE	PSD <i>[Signature]</i>
MINCĂ LIKIANA	PP-DD. <i>[Signature]</i>